Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok II. Warszawa, niedziela dn. 8 października 1933 r. Zeszyt 36

1933 RZEMIOSŁO

Cena 20 gr.

CZASOPISMO TYGODNIOWE

WYDAWANE

PRZEZ RADĘ IZB RZEMIEŚLNICZYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ PRZY WSPÓŁUDZIALE IZB RZEMIEŚLNICZYCH

CENTRALA REDAKCJI I ADMINISTRACJI
WARSZAWA, UL. ŚW. TERESY 2 m. 4, tel. 9-17 40. KONTO P. K. O. 6066

Redaktorzy: WŁ. GINDRICH i A. ZABĘSKI

ODDZIAŁY: BIAŁYSTOK, ul. Kilińskiego 23; BRZEŚĆ N/B., plac J. Piłsudskiego 13; GRUDZIĄDZ, ul. Groblowa 29/31; KATOWICE, ul. Stawowa 10; KIELCE, ul. Wspólna 4; KRAKÓW, ul. Św. Anny 9; LWÓW, ul. Kościelna 8; LUBLIN, ul. Powiatowa 3; ŁÓDŹ, ul. Ewangelicka 18; ŁUCK, ul. J. Piłsudskiego 14; NOWOGRÓDEK, ul. Piłsudskiego 1 POZNAŃ, ul. Fr. Ratajczaka 26/27; STANISŁAWÓW, ul. Sapieżyńska 18; TARNOPOL, Izba Rzemieślnicza, WARSZAWA, ul. Szkolna 2; WILNO, ul. Adama Mickiewicza 23; WŁOCŁAWEK, ul. Zduńska 5.

PRENUMERATA: KWART. ZŁ. 2.40, PÓŁROCZN. ZŁ. 4.80, ROCZNIE ZŁ. 9.60

CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona zł. 180, 1/2—90 zł., 1/4—50 zł., 1/8—25 zł., 1/16—15 z

Dojrzałe społeczeństwo

W chwili, kiedy oddajemy kolejny numer „Rzemiosła“ pod prasę, akcja subskrypcyjna Pożyczki Narodowej jest na ukończeniu. Nie wiemy jeszcze dzisiaj dokładnie ze względów zupełnie zrozumiałych, ile złożyły poszczególne grupy wytwórcze, zagadnieniem tem zajmiemy się po dokonaniu oficjalnych obliczeń, wiemy jednak, *że społeczeństwo pokryło pierwotną sumę emisji blisko trzykrotnie, ze stu dwudziestu miljonów mamy ponad trzysta,* co w przeliczeniu np. na franki francuskie daje około miljarda franków francuskich, a suma ta, nawet w stosunku do przebogatej naszej sojuszniczki jest bardzo poważna.

Przytłumiając głęboką radość, która chciałaby, zda się, rozsadzić pierś każdego miłującego kraj Polaka—zapytujemy, czemu należy przypisać ten niezwykły, nieprawdopodobny wprost, jak na nasze warunki, sukces ofiary narodowej, złożonej na ołtarzu Państwa w chwili, kiedy Rząd, borykający się od szeregu lat z trudnościami, gnębiącemi cały świat, wezwał obywateli do czynnego poparcia i zasilenia funduszów publicznych.

Odrzućmy w tej chwili interes indywidualny. Zapomnijmy, że pożyczka zabezpieczona jest całym majątkiem Państwa i że emitowana była w złotych w złocie — wszystko to bowiem mogło tylko w pewnych kołach mieć swój wpływ na przebieg subskrypcji. Ale my chcielibyśmy się doszukać właściwego culsu odruchu i badając nastroje bardzo szerokich mas, możemy stwierdzić, *że przygniatająca większość subskrybentów podpisując Pożyczkę Narodową nie myślała o własnych korzyściach.* Wystarczyło bowiem jedno wyznanie: „Państwo w potrzebie“, aby poruszyć masy ofiarnie i bezinteresownie.

I tu leży pierwszy z głównych powodów bezprzykładnego powodzenia Pożyczki Narodowej. Społeczeństwo zrozumiało, że jeżeli idzie o dobro Państwa o jego byt, dla którego poświęciło najszlachetniejszą krew swych synów, jeżeli idzie o zasilenie Skarbu Państwa w chwili ciężkiej — nie ma czasu na wątpliwości lub wahanie. Ta błogosławiona nauka jest błogosławieństwem odzyskanej wolności, jest ziarnem, które wzeszło na zbroczonych krwią bohaterów polach klęski, chwały i zwycięstwa.

Ale rzeczą niezmiernej wagi było i to pytanie: *Kto wezwał społeczeństwo do ofiar? kto kazał mu moralnie stanąć karnie ramię przy ramieniu?*

Apel wyszedł od obecnego Rządu polskiego. To wszyscy doskonale wiemy. Od Rządu, który ósmy rok rządzi — dźwigając na swych barkach olbrzymi ciężar kierowania państwem, troski o los jego obywateli, o jego przyszłość i stanowisko w świecie. Pytamy: czy społeczeństwo odpowiadając na zew swego Rządu w ten sposób, jak w ciągu ostatnich kilku dni, nie wyraziło mu pełni zaufania? Czy nie był to wszechstanowy plebiscyt Narodu i uzewnętrznienie się jego woli w odniesieniu do Kierowników Rządu? Tu czyny wystarczą za odpo-

wiedź. I istotnie trzeba być ślepcem, aby nie widzieć faktów oczywistnych, głuchym aby nie słyszeć, bezrozumnym, aby nie móc pojąć. *I w tej konsolidacji woli Rządu z wolą społeczeństwa, widzimy drugi, kardynalnej miary powód powodzenia pożyczki — a rownocześnie jeden z najdonioślejszych momentów psychicznych, moralnych i politycznych w Polsce Odrodzonej.*

W tych dwóch czynnikach — tkwi *dojrzałość społeczeństwa polskiego.*

W. G.

Imponujący wysiłek piekarstwa polskiego

VI-ty Kongres Piekarski i I-sze Zgromadzenie Związku Cechów Piekarzy w Polsce

W dniu 24 września r.b. w Warszawie zjechali się przedstawiciele rzemiosła piekarskiego z całej Polski, aby wziąć udział w *VI Kongresie Piekarskim* oraz zwiedzić Wystawę *„Od ziarna do chleba"*. Rzemiosło piekarskie stawiło się na tę imponującą manifestację nader licznie, wskutek czego w pochodzie brało udział przeszło 600 osób. Po uroczystem nabożeństwie w kościele S.S. Sakramentek i poświęceniu sztandaru Związku, które odbyło się na placu Nowego Miasta przed figurą patrona Cechów Piekarskich, *św. Klemensa,* rozwinął się imponujący pochód do grobu Nieznanego Żołnierza. Na czele pochodu niesiono transparent z godłami piekarskiemi — lwami Następnie uczniowie piekarscy w strojach łowickich nieśli wspaniały wieniec z kłosów, przysłany z Łowicza, a za nim niesiono wieniec z kwiatów.

Dalej postępował Zarząd Związku i kolejno szły delegacje poszczególnych województw. Niesiono stare sztandary poznańskie i sztandar krakowski, tkany na złotogłowiu, a za niemi sztandary cechów z innych województw. Należy podkreślić, że w pochodzie brali wybitny udział przedstawiciele *Związku Piekarzy G. Śląska,* którzy wobec znowelizowania ustawy przemysłowej przystąpili obecnie do ogólnopolskiej organizacji. Na grobie Nieznanego Żołnierza delegacja młodzieży piekarskiej złożyła swój wieniec, a za nią złożył wieniec Zarząd Związku Cechów Piekarskich.

O godz. 1 p. p. w sali Rady Miejskiej odbyło się uroczyste otwarcie Kongresu, który zagaił prezes *K. Wendt,* witając zebranych i wyrażając swą radość z powodu obecności przedstawicieli władz, organizacyj rzemieślniczych i kolegów z całej Polski. Z powodu niedyspozyoji przekazał przewodnictwo w ręce W-Prezesa *L. Kopydłowskiego z Poznania.* Po obszernem przemówieniu i powitaniu przewodniczący Kongresu udzielił głosu przedstawicielom władz państwowych, którzy kolejno witali zgromadzonych.

W imieniu p. Ministra Przemysłu i Handlu i Komisarjatu Rządu przemawiał naczelnik *T. Tarnowski,* w imieniu Min. Rolnictwa naczelnik *W. Hoyer.* Następnie w imieniu Rady Izb Rzemieślniczych witał Zjazd sen. *St Wiechowicz,* w imieniu Izby Stołecznej Prezes *A. Mencel,* w imieniu Rady Naczelnej Rzem. pos *A. Snopczyński.* Następnie przemawiali Prezes *Kączkowski* oraz szereg delegatów. Duże wrażenie na zebranych wywarł list prezesa Związku Org. Roln. b. Ministra *Leśniewskiego,* który podkreślił znaczenie akcji rozpoczętej przez piekarstwo, a mającej na celu podniesienie spożycia przetworów rolnych w kraju. Po odczytaniu depesz uchwalono wysłanie telegramów hołdowniczych do P. Prezydenta i Marsz J. Piłsudskiego oraz podziękowań do Ministrów, poczem przystąpiono do referatów.

Referaty wygłosili: *J Wróblewski* o X-letniej pracy organizacyjnej Związku Cechów Piekarskich; Red. *A. Zabęski* o możliwościach zwiększenia spożycia pieczywa *T. Kozłowski* z Krakowa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji; Sen. *S. Wiechowicz* o znaczeniu Pożyczki Narodowej. Wszystkie referaty, a szczególnie ostatni zostały przyjęte przez zebranych gorącemi oklaskami. Następnie wybrano komisję: 1) Propagandy spożycia pieczywa, 2) Propagandy Pożyczki Narodowej, 3) zwalczania nieuczciwej konkurencji w piekarstwie, 4) Komisję redakcyjną. Komisje te opracowały szereg wniosków i postulatów, które przekazano Zarządowi Związku Cechów Piekarskich do realizacji.

Chlubne wyniki działalności Związku Cechów Piekarskich R. P.

W dn. 25 września r. b. w obecności przedstawicieli władz P. *Dr. W. Junga,* radców *Obaleńskiego i Zaczyńskiego,* odbyło się I. Zgromadzenie Związku Cechów na podstawie nowego statutu, zatwierdzonego w roku ub. przez P. Ministra Przemysłu i Handlu. Przewodniczył *L. Kopydłowski* z Poznania.

W Zjeździe wzięło udział przeszło 100-u delegatów, reprezentujących 52 cechy. Zebranie to odbyło się w nastroju bardzo uroczystym w obecności: sen. *St. Wiechowicza,* Pos. *E. Idzikowskiego* oraz Prezesa Międzynarodowego Związku Piekarzy — *K. Grüssera.* Na wstępie zebrania przedstawiciele piekarstwa górnośląskiego zgłosili akces do Związku Cechów, podkreślając swą wolę współpracy z ogólnokrajową organizacją Następnie przemawiał Prezes *K. Grüsser,* Prezes Międzynarodowego Związku Piekarzy, posiadającego siedzibę w *Bernie Szwajcarskim.* Mówca podkreślił na wstępie że z działalności swojej usuwa wszelkie momenty polityczne i dąży jedynie do tego, aby wszystkim piekarzom na całym świecie działo się dobrze i aby przez wymianę wzajemnych myśli i zapoznawanie się z dorobkiem piekarzy w poszczególnych krajach zapewnić rozwój piekarstwu w celu dostarczenia konsumentom *zdrowego i posilnego chleba.* Prezes *Grüsser* wyraził radość, iż może wziąć udział w Zjeździe Piekarzy Polskich, których przedstawicieli zna już ze wszystkich zjazdów międzynarodowych i był zawsze przeświadczony, o ich wysokich kwalifikacjach zawodowych, jak i zdolnościach organizacyjnych. Obecnie po zwiedzeniu wystawy, dzięki udziałowi w zebraniu, może jedynie wyrazić gratulację i życzyć piekarstwu Polskiemu dalszego rozwoju.

Po licznych przemówieniach powitalnych, które otworzył delegat władz *Dr. W. Jung*, przystąpiono do porządku dziennego, udzielono absolutorjum tymczasowemu Zarządowi — przyjęto budżet na rok 1933 r. Następnie wybrano nowy Zarząd Związku w następującym składzie: *Prezes honorowy Związku — sen. St. Wiechowicz, Prezes Związku — Karol* Wendt, W.*Prezes L. Kowydłowski, St. Morawski, A. Kmiotek i T. Kozłowski, Skarbnik Związku — M. Lange, Sekretarz St. Białek, zastępca sekretarza — K. Graliński, Członkowie Zarządu — J.* Wildt *z* Warszawy, *K. Jęczkowski z Poznania, I. Józefowicz i J. Zajączkowski z Pomorza, S. Kopczyński z Łodzi, K. Molicki z Krakowa, A. Szeremeti z Łowicza, T. Jaworek ze Lwowa i A. Mładek z Białegostoku; na zastępców wybrano: K. Kopydłowskiego z Krotoszyna, S. Stypińskiego z Poznania, J. Śliżewskiego z Torunia, Szczygielskiego z Tczewa, A. Kmietowicza z Krynicy,* W. *Dańca z Zakopanego, A. Molińskiego z Żywca, M. Mudzę z Pabjanic, A. Srępińskiego z Kalisza, L. Gneznera z* Włocławka, *S.Hessa ze Lwowa A. Sadłowskiego z Katowic.* Do Komisji Rewizyjnej ponownie wybrano: *A. Kurowskiego z Chełmna, A. Zamysłowskiego z Wrześni oraz R. Wandla z* Warszawy.

W ten sposób zostały ukonstytuowane władze Związku Cechów Piekarskich R. P., obejmującego tę ważną gałęź rzemiosła w całym kraju. Piekarstwo polskie wykazało w ciągu ostatnich tygodni niezwykłą sprzwność organizacyjną i zrozumienie zadań, jakie ciąży na rzemieśle w nowoczesnem państwie. Przedewszystkiem zorganizowało *wystawę piekarską*, na której był reprezentowny również przemysł, jak i wojskowość, oraz instytucje, zajmujące się kontrolą środków spożywczych Wystawa ta dała nie tylko duże korzyści dla rzemieślników, ale też przyczyniła się do spopularyzowania hasła *podniesienia spożycia przetworów najważniejszych produktów rolniczych w kraju*. Następnie została ostatecznie zalegalizowana *naczelna organizacja piekarska*, obejmująca piekarzy z całej Polski, co dowodzi o ostatecznej konsolidacji tego ważnego zawodu branży spożywczej.

Wreszcie przez udział przedstawicieli związku piekarzy zagranicznych: *K. Grüssera* z Berlina i *A. Heninga* ze Sztokholmu — piekarstwo polskię wykazało iż posiada ścisły kontakt z piekarzami całego świata i że nie tylko bacznie śledzi za postępem i rozwojem piekarstwa w innych krajach, ale że też odgrywa ważną rolę w ogólnoświatowych organizacjach zawodowych i utrwala w nich zrozumienie znaczenia polskiego mieszczaństwa w życiu Państwa Poskiego, jak i też znaczenie odrodzonej Polski w rozwoju życia gospodarczego Europy.

Spis robót wzbronionych młodocianym i kobietom

W numerze 33 „Rzemiosła“ zapoznaliśmy czytelników z ogólnemi zasadami projektu rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej w porozumieniu z zainteresowanymi Ministrami, który to projekt znowelizuje rozporządzenie z dnia 29 lipca 1925 r. o spisie robót wzbronionych młodocianym i kobietom.

Przychylając się do prośby czytelników, pragniemy podać dziś w skróceniu przynajmniej niektóre rodzaje robót. wzbronionych młodocianym i kobietom, zatrudnionym w rzemiośle, wyszczególnionych w projekcie rozporządzenia Ministerstwa Opieki Społecznej.

Ponieważ załączone do projektu rozporządzenia Ministerstwa Opieki Społecznej spisy robót, wzbronionych młodocianym i kobietom ułożone są według gałęzi przemysłów, więc i my ten porządek rzeczy zachowamy, wyszczególniając przynajmniej te rodzaje robót, które są lub mogą być wykonywane w rzemiośle.

Zarówno spis robót wzbronionych młodocianym jak i spis robót wzbronionych kobietom poprzedzone są działem ogólnym.

W dziale ogólnym spisu robót wzbronionych młodocianym, są im wzbronione następujące roboty:

1) roboty w temperaturze stałej powyżej 32°;

2) roboty z ołowiem, jego stopami i związkami, z wyjątkiem stosowania stopów w postaci nierozdrobnionej, zawierających mniej niż 10% ołowiu;

3) roboty z rtęcią oraz jej amalgamatami i związkami;

4) roboty, przy których pracownicy narażeni są na działanie promieni Roentgena, lamp kwarcowych i ciał radjo-aktywnych;

4) obsługa lamp z paliwem łatwopalnem lub wybuchowem, jak benzyna, acetylen, spirytus i tp.;

5) obsługa urządzeń i naczyń pod ciśnieniem a) sprężystem, — powyżej 0,5 atmosfery nadciśnienia i b) niesprężystem — powyżej 10 atmosfer nadciśnienia;

6) obsługa kotłów parowych i ich urządzeń dodatkowych z wyjątkiem robót przy czyszczeniu kotłów ostudzonych;

7) obsługa generatorów gazowych i ich urządzeń do regeneracji i rekuperacji ciepła;

8) obsługa silników, przyczem obsługa silników o mocy do 2-ch koni mechanicznych jest dozwolona młodocianym powyżej lat 17-tu;

9) obsługa urządzeń elektrycznych i przewodów elektrycznych, znajdujących się pod napięciem ponad 250 woltów prądu stałego lub zmiennego oraz obsługa urządzeń i przewodów elektrycznych, znajdujących się pod napięciem ponad 100 woltów, o ile nie jest wykluczona możność zetknięcia się z nieizolowanemi częściami;

10) obsługa pędni: smarowanie i czyszczenie, nakładanie i zrównywanie pasów, lin itp. oraz ich naprawa przed zdjęciem z kół pasowych i wałów obrotowych;

11) roboty przy ustawianiu, naprawie, czyszczeniu i smarowaniu dźwigów w miejscu ich używania lub przy obsłudze dźwigów towarowych i fabrycznych;

12) dźwiganie, przenoszenie, przewożenie i przesuwanie ciężarów:

A. dźwiganie, przenoszenie i przesuwanie ciężarów:

1) dla młodocianych obu płci od 15—16 lat — ponad 10 kg;

2) dla młodocianych mężczyzn od 16—18 lat:

a) materjałów zwartych ponad 25 kg.

b) materjałów luźnych — ponad 15 kg.

3) dla młodocianych kobiet od 16—18 lat:
a) materjałów zwartych ponad 15 kg.
b) materjałów luźnych — ponad 10 kg.
4) po schodach, drabinach i pochylniach ponad połowę ciężarów określonych w punktach 1, 2 i 3.

B. przewożenie ciężarów przy pomocy wózków popychanych ręcznie po szynach:
1) dla młodocianych - poniżej lat 16;
2) dla młodocianych mężczyzn od 16—18 lat — ponad 400 kg. (wraz z wagą wózka) na osobę;
3) dla młodocianych kobiet od 16—18 lat ponad 250 kg. (wraz z wagą wózka) na osobę.

C. przewożenie ciężarów na taczkach lub wózkach ciągnionych lub popychanych ręcznie nie po szynach:
1) dla młodocianych poniżej lat 16 oraz dla wszystkich młodocianych pod górę i na terenie, na którym koła wrzynają się w grunt;
2) dla młodocianych mężczyzn od 16—18 lat — ponad 75 kg. (razem z wagą wózka) na osobę;
3) dla młodocianych i kobiet od 16—18 lat;
a) na taczkach ponad 40 kg. (wraz z wagą taczek).
b) na wózkach ponad 50 kg. wraz z wagą wózka na osobę.

13) roboty w zagłębieniach, których szerokość jest mniejsza niż dwukrotna głębokość;

14) obsługa pił tarczowych;

15) maszynowe szlifowanie i polerowanie;

17) malowanie i lakierowanie metodą natryskową, o ile niema wystarczających urządzeń mechanicznych do usuwania zanieczyszczonego powietrza.

17) wyrób i stosowanie pokostów, lakierów i farb, zawierających szkodliwe dla zdrowia składniki oraz usuwanie takich farb i lakierów z przedmiotów niemi pokrytych;

18) zbieranie, sortowanie i pakowanie szmat i innych szkodliwych dla zdrowia odpadków przemysłowych i domowych;

19) oczyszczanie urządzeń, służących do odprowadzania i zbierania pyłów, gazów i par szkodliwych dla zdrowia.

Jeżeli przejdziemy teraz do spisu robót wzbronionych kobietom, to należy zaznaczyć, że spis ten zasadniczo nie odbiega daleko od spisu robót wzbronionych młodocianym. Roboty wzbronione wyszczególnione w punktach 1, 2, 3, 8, 11 i 12 spisu robót wzbronionych młodocianym są powtórzone dosłownie w spisie robót wzbronionych kobietom jako punkty: 1, 2, 3. 4, 5 i 6.

Następne punkty spisu robót wzbronionych kobietom podajemy z działu ogólnego:

7) Dźwiganie, przenoszenie, przewożenie i przesuwanie ciężarów:

A. dźwiganie, przenoszenie i przesuwanie ciężarów:
a) materjałów zwartych — ponad 30 kg.
b) materjałów luźnych ponad 20 kg.
c) po schodach, drabinach i pochylniach ponad połowę ciężarów określonych w punktach a, b i c;

B. przewożenie ciężarów przy pomocy wózków popychanych ręcznie po szynach — ponad 300 kg. (wraz z wagą wózka) na osobę;

C. przewożenie ciężarów na taczkach lub wózkach popychanych lub ciągnionych ręcznie nie po szynach:
a) na taczkach ponad 60 kg. (razem z wagą taczek).
b) na wózkach ponad 75 kg. (razem z wagą wózka) na osobę;

D. przewożenie ciężarów na taczkach i wózkach pod górę i na terenie, na którym koła wrzynają się w grunt.

8) Roboty w takich zagłębieniach, których szerokość jest mniejsza, niż dwukrotna głębokość.

9) Wyrób i stosowanie pokostów, lakierów farb, zawierających szkodliwe dla zdrowia składniki.

10) Dla kobiet w ciąży:
a) roboty przy stosowaniu promieni Roentgena;
b) obsługa pras (tłoczarek) poruszanych bez napędu mechanicznego;
c) dźwiganie i przenoszenie wszelkich ciężarów po schodach, drabinach i t. p.;
d) dźwiganie, przenoszenie i przesuwanie ciężarów ponad połowę norm określonych w p. 6;
e) od 6 miesiąca ciąży wszelkie dźwiganie, przenoszenie, przewożenie i przesuwanie ciężarów.

Poza działami ogólnemi oba spisy robót zawierają dział szczegółowy. Omówimy więc najpierw dział szczegółowy spisu robót wzbronionych młodocianym Dział ten podzielony jest na kilka punktów w zależności od rodzaju przemysłu. Na wstępie wyszczególnione są roboty z zakresu kopalnictwa, jak np. roboty pod ziemią, roboty nadziemne przy budowie, przewóz i przenoszenie materjałów wybuchowych, obsługa lamp górniczych z wyjątkiem elektrycznych, roboty w kamieniołomach i t. d

Z kolei następują roboty z zakresu przemysłu mineralnego „roboty w cegielniach, w fabrykach porcelany, fajansu oraz w innych fabrykach ceramicznych, roboty w hutach szklanych, tłuczenie kamieni, obsługa pieców kamiennych gipsowych, mielenie i przesiewanie wapna i gipsu, wyrób cementu, odważanie i pakowanie cementu.

Roboty z zakresu hutnictwa i mechanicznego przerobu metali oraz przemysłu maszynowego:

1) obsługa pieców do topienia, hartowania i odgrzewania metalu, roboty w hutach ołowiu, cynku;

2) odlewnictwo mosiądzu i bronzu;

3) obróbka metali przy pomocy młotów, pras, i nożyc o napędzie mechanicznym;

4) nitowanie kotłów, zbiorników i konstrukcyj żelaznych;

5) roboty przy maszynach wybijających, gwoździe, nity i śruby;

6) maszynowe szlifowanie, polerowanie i ostrzenie przedmiotów metalowych;

7) samorodne spawanie metali, cięcie oraz stapianie metali przy pomocy wysokich temperatur;

8) trawienie i nagryzanie metali;

9) pokrywanie metali sposobem natryskowym;

10) galwaniczne pokrywanie metali przy stosowaniu trujących kąpieli oraz suszenie przedmiotów galwanizowanych w ten sposób;

11) złocenie w ogniu,

Roboty z zakresu przemysłu chemicznego

1) Roboty z arsenem i fosforem oraz ich związkami trującemi z wyjątkiem stosowania fosforu czerwonego, obsługa aparatów do chemicznego czyszczenia, stosujących materjały wybuchowe, łatwo palne i trujące, roboty w farbiarniach, z wyjątkiem prac w magazynach gotowego materjału.

Pomijam roboty z materjałami wybuchowemi i roboty przy odgazowywaniu, suchej destylacji i wygazowywaniu węgla, drzewa i torfu oraz roboty zakresu przemysłów: naftowo-rafineryjnego gazów ziemnych.

Z robót z zakresu przemysłu włókienniczego wymienić należy tylko roboty: bielenie, farbowanie, i suczenie surowców lub wyrobów włókienniczych, mogące interesować odnośne rzemiosła ścinanie przy wyrobie pluszów i aksamitów; wyrób filcu,

Roboty z zakresu garbarstwa i pokrewnych działów przemysłu.

1) Roboty z następującemi materjałami, o ile nie są one odkażne, z włosiem, sierścią, kośćmi, częściami rogowemi, kopytami t t.p. oraz przeróbka padliny,

2) Odwłasianie skór, obsługa komór do pocenia skór, mielenie garbników, rolowanie i obsługa wszelkich maszyn garbarskich oraz oczyszczanie dołów garbarskich.

3) Farbowanie futer barwnikami, zawierającemi ołów lub inne składniki szkodliwe oraz trzepanie futer.

Roboty z zakresu obróbki drzewa.

1) Ścinanie drzew i transport drzewa; ręczne piłowanie kloców; usuwanie kory z drzew oraz układanie kloców i desek.

2) Zestawienie tratew i spławianie drzewa,

3) Obróbka drzew trujących,

4) Roboty w hali tartacznej i w podziemiu tartaku.

5) Przemysłowy wyrób i przeróbka proszków drzewnych.

6) Politurowanie drzewa przy zastosowaniu trujących składników.

7) Bronzowanie wyrobów drzewnych.

Roboty z zakresu przemysłu spożywczego.

1) Jak np. roboty w rzeźniach przy uboju zwierząt, roboty w młynach: oczyszczanie i przemiał zboża i t.p., obsługa i naprawa śmig. i t.d.

Roboty z zakresu przemysłu odzieżowego i galanteryjnego:

1) formowanie, falcowanie, szlifowanie, farbowanie i suczenie kapeluszy filcowych,

2) przy mechanicznym wyrobie obuwia, przy których wytwarzają się znaczne ilości pyłu.

Roboty z zakresu. budownictwa i meljoracji.

1) Budowa i naprawa studzien, tuneli szybowych i kanałów podziemnych,

2) roboty na rusztowaniach, drabinach, dachach murach i t.p. na wysokości powyżej 3 mtr. oraz ustawianie i rozbieranie rusztowań,

3) roboty przy gorącym asfalcie,

4) lasowanie wapna.

W końcu następują roboty z zakresu przemysłu poligraficznego, wyrobu czcionek, obić papierowych, z zakresu użyteczności publicznej z zakresu komunikacji i przewozu przemysłu hotelowego, gastronomicznego oraz usług osobistych.

W tych działach nie wyszczególniamy żadnych rodzajów przemysłów, których roboty są wzbronione młodocianym, gdyż nie dotyczą one rzemiosła.

Jeżeli chodzi o dział szczegółowy spisu robót wzbronionych kobietom. to z punktu widzenia rzemiosła, dział ten pokrywa się prawie całkowicie ze spisem robót zawartym w dziale szczegółowym spisu robót, które są wzbronione młodocianym, dlatego też uważamy za zbyteczne potwórne wyliczanie robót zawartych w spisie robót wzbronionych kobietom.

Kazimierz Jaroszewski.

Komisje odwoławcze w świetle nowego projektu ordynacji podatkowej

Nowy projekt ordynacji podatkowej przewiduje utworzenie w okręgu każdej Izby Skarbowej Komisyj Odwoławczych do rozstrzygania odwołań od wymiaru podatku obrotowego i dochodowego. W miarę potrzeby Minister Skarbu może powołać w okręgu jednej Izby Sbarbowej kilka komisyj odwoławczych. Zasadniczo Komisję Odwoławczą powołuje się na okres 2-letni, jednak Minister Skarbu może komisję rozwiązać przed upływem kadencji i zarządzić ponowne jej skompletowanie.

Komisja odwoławcza składa się z przewodniczącego, którym z reguły jest prezes Izby Skarbowej względnie jego zastępca oraz z 24 członków i tyluż zastępców powołanych z grona płatników podatku przemysłowego od obrotu i dochodowego. Członków Komisyj i ich zastępców mianuje Minister Skarbu przyczem połowę na wniosek Prezesa Izby Skarbowej, połowę z pośród kandydatów przedstawionych w potrójnej liczbie przez samorząd gospodarczy.

Członkami i zastępcami członków Komisji Odwoławczej mogą być jedynie obywatele Rzeczypospolitej, którzy ukończyli 30-ty rok życia, korzystają z pełni praw cywilnych i obywatelskich i nie byli karani za wykroczenia i występki skarbowe. Od pełnienia czynności członka lub zastępcy członka mogą się uchylić członkowie ciał ustawodawczych, duchowni, wojskowi w służbie czynnej, osoby w wieku ponad 60 lat, osoby które z powodów kalectwa lub ułomności nie mogą spełniać obowiązku członka Komisji, wreszcie osoby, które przez 6 lat nieprzerwanie pełniły już te obowiązki. Mandat członka lub zastępcy gaśnie z upływem czasu, na jaki został mianowany, gdy członek lub zastępca utraci warunki piastowania mandatu lub

gdy członek przestanie być płatnikiem podatku przemysłowego od obrotu lub dochodowego w danym okręgu. Mandat członka może być cofnięty przez przewodniczącego, gdy członek lub zastępca bez usprawiedliwionej przyczyny nie przybył na trzy kolejne posiedzenia. Od tej decyzji przewodniczącego służy odwołanie do Ministerstwa Skarbu, które może z różnych przyczyn zwolnić członka lub zastępcę przed upływem terminu, na który został powołany.

Jak wynika z powyższych uwag rzemieślniczy Samorząd Gospodarczy, zarówno w połowie przedstawionej przez prezesów Izby Skarbowej jak i w drugiej, wysuniętej przez Samorząd Gospodarczy będzie miał głos decydujący w mianowaniu członków komisji, oczywiście według pewnego klucza, który w projekcie nie jest dość ściśle sprecyzowany. To też Izby Rzemieślnicze winny w odpowiednim momencie wystąpić o odpowiedni udział reprezentacji rzemiosła w Komisjach Odwoławczych, której celem i zadaniem będzie obrona słusznych odwołań podatkowych ze strony płatników podatkowych.

Rokowania Polski o nowe traktaty handlowe

W związku z wprowadzeniem w życie nowej ustawy celnej Polska przeprowadza pertraktacje handlowe z szeregiem państw celem zawarcia nowych traktatów handlowych.

Z Francją.

Rokowania o zawarcie nowego traktatu handlowego toczą się obecnie w Paryżu. Sprawy tyczące rzemiosła zostały oświetlone przez referaty i opinje złożone przez Radę Izb Rzemieślniczych R. P. za pośrednictwem Rady Traktatowej Samorządów i Organizacyj Gospodarczych, której przedstawiciel *p. Dyrektor Dr. Rasiński* bierze udział w rokowaniach.

Ze Szwajcarją.

Po krótkiej przerwie majacej na celu rozpatrzenie żądań obu stron zostały wszczęte rokowania w Bernie o nowy traktat handlowy polsko-szwajcarski. Rzemiosło polskie szczególniej zegarmistrzowskie jest żywo zainteresowane toczącemi się rokowaniami, ze względu na potrzebę zapewnienia traktatem dostatecznej ochrony produkcii składania zegarków. Przedstawiciel Rady Traktatowej *Dr. Bataglja* biorący udział w rokowaniach został dokładnie poinformowany o postulatach rzemiosła.

Z Czechosłowacją.

Po wstępnych rokowaniach w Warszawie dalsze rokowania o traktat handlowy z Czechosłowacją rozpoczną się w początkach października r. b. w Pradze. Na czele delegacji polskiej stoi Dyr. Dep. Handlowego Ministerstwa Przemysłu i Handlu *p. Sokołowski*, z ramienia sfer gospodarczych będzie brać udział w rokowaniach b. minister *Szydłowski*. Traktat z Czechosłowacją ma dla Polski pierwszorzędne znaczenie, przyczem rzemiosło interesuje się nim specjalnie ze względu na to, że Czechosłowacja jest wogóle poważnym konkurentem Polski w dziedzinie produkcji artykułów rzemieślniczych a szczególnie obuwia.

I-szy Kongres Kupiecko-Rzemieślniczy w Stanisławowie

W ostatnich czasach daje się odczuwać zdrowy zdaniem naszem odruch gospodarczo - społeczny, a mianowicie wzrastająca współpraca kupiectwa z rzemiosłem w kierunku ustalenia wspólnej platformy swych postulatów. Jeżeli idzie o rzemiosło, to zjawisko to jest zupełnie zrozumiałe, albowiem znaczna liczba samodzielnych warsztatów rzemieślniczych prowadzi przy swych pracowniach, względnie poza niemi punkty sprzedaży swych wyrobów. Z drugiej strony kupiectwo łączą się z rzemiosłem zyskuje na terenie, nadając swym postulatom pełniejsze ramy i siłę, właściwą każdej poważnej i licznie reprezentowanej zbiorowości.

Ostatnio mamy do zanotowania I-szy Kongres Kupiecko-Rzemieślniczy województwa Stanisławowskiego, który odbył się dnia 16 września b. r. w Stanisławowie. Wśród dwudziestu kilku rezolucyj podajemy kilka ważniejszych, obejmujących handel i rzemiosło. I tak w dziedzinie handlu kongres wypowiedział się przeciwko dającym się w dalszym ciągu odczuwać tendencjom etatystycznym, które hamują normalną działalność handlową, dalej zażądał przyznania kupiectwu takich samych ulg w zakresie zaległości podatkowych, świadczeń socjalnych, kredytu, z jakich korzystają inne dziedziny życia gospodarczego. Kwestją palącą jest reforma podatku obrotowego nie mniej ważną sprawą jest wydanie rozporządzenia wykonawczego do ustawy o dostawach i robotach publicznych z uwzględnieniem czynika miejscowego przy rozdziale robót i dostaw.

Następuje szereg rezolucyj, odnoszących się wyłącznie do rzemiosła a więc o zwalczaniu nielegalnych warsztatów oraz pracowni rzemieślniczych przy instytucjach państwowych względnie samorządowych, o wstrzymaniu importu wyrobów rzemieślniczych, wznowieniu akcji kredytowej z funduszów państwowych przy maksymalnem oprocentowaniu 5% rocznie, o nowelizacji prawa przemysłowego w kierunku wzmocnienia siły obowiązujących przepisów dotyczących rzemiosła i rozszerzenia kompetencji samorządu rzemieślniczego. Inne rezolucje żądają obniżenia taryfy kolejowej celem ożywienia życia gospodarczego, utworzenia Funduszu Zapomogowego i kredytowego dla rzemiosła, rozwiązania nieopłacających się przedsiębiorstw państwowych i samorządowych i zapewnienia udziału miejscowego rzemiosła w dostawach dla wojska, policji państwowej i innych urzędów Państwowych. Pozatem Kongres uchwalił szereg rezolucyj o zabarwieniu ściśle lokalnem.

Do zrealizowania postulatów rzemieślniczych wezwano Izbę rzemieślniczą w Stanisławowie,

Nowa taryfa celna

W dniu 11 października r. b. wchodzi w życie nowa taryfa celna przywozowa ogłoszona rok temu w Dz. U. R. P. Nr. 85/1932.

Jak już podało do wiadomości „Rzemiosło" w poprzednich numerach nowa taryfa celna jest bardziej dostosowana do potrzeb polskiego życia gospodarczego przez większe zróżniczkowanie nomenklatury towarów, czego wyrazem *jest powiększenie ilości pozycji z 217 na 1275, oraz przez zapewnienie wytwórczości polskiej naogół większej ochrony celnej.*

Nowa taryfa celna przyczyni się niezawodnie do zmniejszenia przywozu tych artykułów, które są wytwarzane w Polsce w dostatecznej ilości i jakości.

W związku z wejściem w życie nowej taryfy celnej Ministerstwo Skarbu wydało już zarządzenia mocą których, od dnia 11 października towary będą clone nieodwołanie według nowej taryfy z wyjątkiem tylko tych, które znajdą się na obszarze celnym Polski w terminie do 10 października r.b. (włącznie).

Przegląd prasy

Poznański *„Głos Rzemieślnika"* charakteryzuje udział rzemiosła w wystawie: „Przyroda, Zdrowie i Opieka Społeczna", otwartej przez P. Prezydenta Rzeczypospolitej dn. 12 września b. r. Stwierdzając z uznaniem, że rzemiosło zajęło na wystawie poważny metraż, wynoszący 2.420 m^2, pismo podkreśla rosnącą wśród rzemiosła świadomość swej roli gospodarczej poczem sięgając wgłąb dziejów Polski, przypomina:

„Były czasy w naszej Rzeczypospolitej, kiedy nie rozumiano niestety, czem jest rzemiosło dla kraju. Brzemienna w swych skutkach była dla rzemiosła a również dla Państwa uchwała Sejmu piotrkowskiego w r. 1565, mocą której zniesiono wszelkie ograniczenia na wywóz płodów surowych i przywóz wyrobów przemysłowych, a wywozu wyrobów przemysłowych wzbroniono. Podupadł i zubożał stan rzemieślniczy a z nim miasta. Państwo poniosło olbrzymie szkody skutkiem tej uchwały. Nie było dobrego rzemieślnika w kraju, sprowadzono obcych i dopiero w nowszych czasach, już po rozbiorach Polski, zaczęło się rzemiosło dźwigać z upadku. Dokonano wiele pracy dla podniesienia i rozwoju rzemiosła, ale praca ta nie jest skończona".

Dalej pismo stwierdza, że władze państwowe coraz wszechstronniej oceniają znaczenie rzemiosła dla gospodarstwa narodowego, ale:

„jeżeli zależy nam na rozwoju rzemiosła, jeżeli chcemy mieć pracę w warsztatach i zwalczać napływ produkcji zagranicznej, to nie wystarcza czekać na to, co Rząd dla rzemiosła czyni, ale sami przez własny wysiłek, przez własną pracę przekonać musimy władze Państwa, że żyjemy, że jesteśmy twórczym elementem w życiu Państwa".

„Piekarz Polski" z dn. 3 września b. r. wyjaśnia w artykule wstępnym cele i zadania wystawy piekarskiej, Autor artykułu p. Redaktor A. Zabęski, syndyk Związku Cechów piekarskich stwierdza na początku, że zagadnienie podniesienia jakości pieczywa jest w dobie powojennej przedmiotem troski wszystkich państw europejskich. Zagranicą utworzono cały szereg instytutów badawczych i poświęcono baczną uwagę wystawom pieczywa. Wystawy takie odbywały się w Budapeszcie, Rzymie i Brukselli. Wzięli w nich udział również piekarze polscy.

Różnorodność pieczywa i postępy nauki skłoniły piekarzy polskich, zorganizowanych w Związku Cechów piekarskich R. P. do urządenia wystawy w Warszawie. W piekarstwie polskiem nurtuje szereg najrozmaitszych prądów, które należy poddać analizie i omówić publicznie. Najważniejszemi z nich są t. zw. system zachodni, opierający się na najlepszym surowcu i przestrzeganiu zasad higjeny oraz system wprowadzony przez Rosjan i Turków (system wschodni) niedbający o wymienione czynniki, a nadający pieczywu pozory wyrobów cukierniczych z dodatkiem cukru lub różnych namiastek. Nie należy zapominać, że sprzedaż wyrobów tureckich odbywała się i odbywa nadal w warunkach, urągających wszelkiej higjenie a pozatem przeważnie pokątnie, wskutek czego legalne piekarstwo narażone jest na dotkliwe straty.

Dlatego inicjatorzy zorganizowali wystawę, aby zapoznać najszersze sfery społeczne a w szczególności młodzież szkolną z surowcami używanemi do racjonalnej produkcji piekarskiej, z warunkami, w jakich ta produkcja się odbywa oraz poddać ocenie sfer fachowych dorobek piekarstwa polskiego.

P. Juljan Zahrt mistrz budowlany omawia *w Łódzkim „Przeglądzie Rzemieślniczym"* powody, które przyczyniają się do pogłębiania kryzysu w rzemiosłach budowlanych, twierdząc, że największą krzywdę rzemieślnikom budowlanym wyrządzają wielkie biura budowlane, zakładane i prowadzone przez różnych dyletantów.

Często o robotę stara się wykwalifikowany rzemieślnik, ale jej nie otrzyma, gdyż przyjdzie pseudo inżynier z teczką pod pachą i pracę odbiera.

Jako równie groźne zjawisko autor uważa również prowadzenie robót t. zw. systemem gospodarczym. Jeżeji tym systemem wykonywana jest robota w spółdzielni, stowarzyszeniu lub instytucji społecznej, to uważa się, że niema firmy lako jednostki — wówczas też nie ściąga się podatków ani dochodowego ani obrotowego, świadectwa przemysłowego i t. d.

Już taki chaos panuje obecnie w budownictwie, że studenci politechniki prowadzą roboty budowlane. Kupują materjały i godzą robotników na akord. W ten sposób w Warszawie pobudowano całe dzielnice.

Ten stan rzeczy odbija się oczywiście na cenie mieszkań. Budownictwo spółdzielcze doprowadziło do tego, że cena pokoju wynosi od 10 do 15 tys. złotych, gdy tymczasem w budowlach wykonanych przez wykwalifikowanych rzemieślników cena ta wynosi od 4.500 — 6 000 zł.

Od siebie dodamy, że w rzemiosłach budowlanych niezbędna jest natychmiastowa i jaknajenergiczniejsza interwencja władz celem uchronienia ich od zupełnej ruiny.

Z działalności Rady Izb Rzemieślniczych

OPINJA RADY IZB O USTROJU SZKOLNICTWA TECHNICZNEGO.

W memorjale Nr. Bb. 2.1.2361/33 skierowanym do Ministerstwa Przemysłu i Handlu i Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rada Izb Rzemieślniczych R. P. zaopinjowała projekt ustroju szkolnictwa technicznego.

Jeżeli chodzi o definicję szkolnictwa jak również nomenklaturę szkół, Rada Izb Rzemieślniczych wypowiedziała się za projektem Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Jeżeli chodzi o szkoły rzemieślnicze, Rada Izb Rzemieślniczych porównując je do szkół zawodowych stopnia niższego, projektowanych do Ministerstwa W. R. i O. P. zajęła stanowisko negatywne do szkół rzemieślniczych.

Memorjałem Nr. Bb.2.13.2222/33 Rada Izb Rzemieślniczych zaopinjowała tezy Ministerstwa W, R. i O. P., dotyczące szkół przemysłu precyzyjnego. Poza poprawką dotyczącą czasu nauczania w szkole grawerskiej stopnia gimnazjalnego do lat 4-ch, Rada Izb Rzemieślniczych nie zgłosiła żadnych poprawek.

POLSKI ZWIĄZEK WYTWORCÓW-EKSPORTERÓW BECZEK

W dniu 4 października b. r. odbyło się w Radzie Izb Rzemieślniczych zebranie przedstawicieli-wytworców-eksporterów beczek z różnych stron Polski, na którem naczelnik wydz. ekonom. Rady zreferował dotychczasowy stan i warunki eksportu beczek oraz wskazał na potrzebę zorganizowania sie wszystkich czynników zainteresowanych eksportem beczek, o ile ma się on rozwinąć na racjonalnych podstawach i spotkać się z pełnem poparciem. Następnie przedstawiciel Rady przedłożył zebranym projekty form organizacji, pozostawiając zebranym decyzje w sprawie powołania i wyboru formy organizacji.

Zebrani przedstawiciele wytworców beczek postanowili odbyć odrazu pierwsze zebranie organizacyjne, wybierając na przewodniczącego p. W. Zgleckiego, prezesa Cechu Bednarzy m. st. Warszawy. W wyniku obrad postanowiono po uchwaleniu odnośnego statutu utworzyć Polski Związek Wytworców - Eksporterów Beczek. W sprawie rejestracji postanowiono zwrócić się do Komisarjatu Rządu m. Warszawy.

Poradnik prawny

Pan A. Dob. w Łomży. Ponieważ zaległość Pana w podatku przemysłowym od obrotu powstała przed 1 stycznia 1931 roku, przeto w myśl okólnika Min. Skarbu z dn. 2. VIII. 33 L. D. V. 36113/I 33 może Pan do dnia 31 grudnia 1933 roku złożyć prośbę do Izby Skarbowej o umorzenie tej zaległości, wynoszącej 169 złotych (zaległości poniżej 100 zł. umarza Urząd Skarbowy). Dodatki do powyższej kwoty 169 zł. nie są przytem liczone, gdyż automatycznie z tą kwotą podlegają umorzeniu.

Pani K. Szam. w Lublinie. Jeżeli mąż Pani wniósł we właściwym czasie do Komisji szacunkowej dla podatku przemysłowego odwołanie od wymiaru a komisja ta postawiła już wniosek do Komisji odwoławczej o zmniejszenie przyjętej sumy obrotu, a mimoto Urząd Skarbowy przystąpił do egzekucji podatku w pierwotnie wymierzonej sumie, to należy prosić Urząd Skarbowy, aby egzekucję ograniczył do obniżonej kwoty podatku i powołać się przytem na okólnik Min. Skarbu z dn. 26 VII. L. D. V. 34167/4/33, który pozwala ograniczać egzekucję do tej kwoty podatku, którą podatnik podał w odwołaniu.

Czcionkami Drukarni „Saturn“ Tomasz Kaldyk w Warszawie, ul. Marszałkowska 91.